

HERTOG
POST®

's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging

VAN DIETEN

POSTZEGELVEILINGEN BV

Sinds 1886

- Elk voor- en najaar organiseren wij een veiling met een kwaliteitsaanbod betere zegels en series, goede verzamelingen en complete nalatenschappen.
- Voor deze veilingen vragen wij doorlopend goed materiaal!
- Als Register makelaar-taxateurs verzorgen wij expertises voor verzekering en successie.

Als service bieden wij:

- De veilingcatalogus op onze website met zoekfunctie,
- De mogelijkheid om live online te bieden tijdens de veiling

Van Dieten Postzegelveilingen bv
www.vandieten.nl

Roermond, Bakkerstraat 22, 6041 JR, Nederland
T: +31 (0)475 - 563 500 • F: +31(0)475 330 829
Den Haag, Parkstraat 20 (gebouw Parkhage),
2514 JK, Nederland
T:+31(0)70 365 3817 , info@vandieten.nl

info@vandieten.nl • www.vandieten.nl

HERTOGPOST

elke 1e zaterdagmorgen van de maand in 2025

ansichtkaarten en postzegelbeurs

gratis entree en parkeren

Zaal open van 9:00u t/m 12:30u

Sociaal Cultureel Centrum de Helftheuvel - Helftheuvelpassage 115 - 's-Hertogenbosch

2025

maandelijkse

leden bijeenkomsten

's-Hertogenbossche

Filatelistenvereniging

elke 4e donderdagavond

zaal open vanaf 19:00u

Sociaal Cultureel Centrum

De Helftheuvel

Helftheuvelpassage 115

's-Hertogenbosch

Wij houden voor u maandelijks een online veiling met hierin opgenomen, diverse betere en zeer goede nummers van Nederland, Overzeese Rijksdelen en buitenland.

Tevens hebben we steeds een ruime sortering in goede verzamelingen wereld en restpartijen in dozen, kistjes, etc.

Ook U kunt op onze maandelijkse veiling meebieden!

Kijk voor meer informatie op onze website.

Kerver 10

5521 DB Eersel

Tel: 0497-512057

Fax: 0497-516605

info@bpvveiling.nl

www.bpvveiling.nl

HERTOGPOST JUNI 2025

Maandblad van de 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
37^e jaargang nummer 6

Geachte leden,

Hierbij nodigen wij u uit voor de ledenavond op donderdag 26 juni a.s. in zaal 1 van sociaal cultureel centrum 'De Helftheuvel', Helftheuvelpassage 115, 5224 AC te 's-Hertogenbosch. Aanvang 20.00 uur.

Agenda ledenavond 26 juni 2025

1. Opening, verslag 22 mei j.l., ingekomen stukken en mededelingen
2. 'Een gewoon stempel op emissie 1869: Rijkswapen',
lezing door Marc Snoeren
3. Verkoop
4. Rondvraag
5. Sluiting

In deze Hertogpost o.m.:

- ❖ 'Caritas on stamps'
- ❖ Wat zocht Gerrit Krediet in Helsinki?
- ❖ Vredespaleis
- ❖ Mei 2025 Nederland 80 jaar vrij
- ❖ De AR-perfin
- ❖ De Bergsche Maas (3) De bruggen
- ❖ 'Ongeldige' frankeringen

Na de ledenavond op 26 juni komen we voor de zomervakantie nog een keer bij elkaar tijdens de Instuif op zaterdagochtend 5 juli. Daarna is het even stil tot donderdagavond 28 augustus. Dan gaat ons nieuwe postzegelseizoen van start met een Wilde Veiling. Dus alle tijd om spullen bij elkaar te zoeken die u die avond voor een mooi prijsje zou willen verkopen. Maar hopelijk ook veel tijd om gewoon te genieten van een rustige zomer.

VERSLAG VAN DE LEDENAVOND VAN 22 MEI 2025

1. Opening, verslag 24 april jl., ingekomen stukken en mededelingen

De vergadering wordt om 20:00u geopend. De voorzitter heet de aanwezige leden van harte welkom.

Afgemeld voor deze avond hebben zich de leden: de heren P. van Andel, L.van Beurden, M. van den Berg, mevrouw M van den Berg, en de heren J.Op den Camp, L. Gerritsen, H. Jaegers, R. Kok, T.Nabbe, L. van Veghel en J.Zwartepoorte. Het verslag van de ledenvergadering van 24 april 2025 wordt ongewijzigd goedgekeurd. Er zijn geen ingekomen stukken.

De voorzitter deelt mede dat Veilinghuis Corinphila Nederland per 1 juli 2025 zijn activiteiten in Nederland om economische redenen definitief staakt. De buitenlandse vestigingen blijven nog wel bestaan. De voorzitter vraagt voor de veiling om wat assistentie bij de tafel met kavels, omdat H.Jaegers vandaag afwezig is. D. van Os springt bij.

2. 'Van smeltwater naar watervallen', lezing door Giel van Hulten

Giel geeft vooraf aan dat hij zijn verzameling op eigen wijze heeft ingedeeld en zo presenteert.

Hij verzamelt gestempelde zegels en poststukken van het thema 'watervallen'. Daarnaast verzamelt hij ook de thema's 'uilen' en 'fietsen'.

Watervallen zijn er in soorten en maten: er bestaan zelfs ondergrondse watervallen. Niet alles telt echter mee als waterval: in Frankrijk noemt men namelijk alles een 'cascade' (waterval), ongeacht de valhoogte. De grens om waterval genoemd te mogen worden, wordt door Giel gelegd bij een vrije valhoogte van 5 meter of meer. De (getrapte) waterval(len) bij Loenen in Nederland vallen dus ook buiten de boot. Datzelfde geldt voor watervallen

**'s-Hertogenbossche Filatelistenvereniging opgericht 8 oktober 1930
Inschrijving Kamer van Koophandel Oost-Brabant, nummer 40216509**

**Secretaris Han de Bruin, De Woerd 1, 5397 AL Lith
E-mail: secretaris@hertogpost.nl**

**Redacteur Hertogpost Huber van Werkhoven: tel. 073 – 613 24 38
E-mail: redactie@hertogpost.nl**

**ING rek.nr. NL76 INGB 0001 0779 71
t. n. v. 's-Hertogenbossche Filatelistenvereniging
de jaarcontributie bedraagt in 2025 binnen Nederland € 50,-**

**Nieuwtjesdienst E-mail: nieuwtjesdienst@hertogpost.nl
Commissie Nalatenschappen E-mail: veiling@hertogpost.nl
Bibliothecaris E-mail: bibliotheek@hertogpost.nl
Website: www.hertogpost.nl E-mail: info@hertogpost.nl**

**Copyright: © 2025 Maandblad Hertogpost
Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van auteur en uitgever
mogen geen artikelen en afbeeldingen worden overgenomen.**

van kunstmatige stuwdammen, die vallen er buiten. Maar dan blijft er nog meer dan genoeg over: volgens Giel circa 2.600 zegels. In Venezuela zou zich de hoogste waterval bevinden (valhoogte 1.000m). Giel toont mooie exemplaren uit zijn verzameling met behulp van de beamer. Hij heeft ook een flink deel van zijn verzameling ter inzage meegenomen, en na afloop is daar volop belangstelling voor. Ook de manier waarop hij zijn verzameling in Excel heeft georganiseerd, met de mogelijkheid ook een fotootje van de betreffende zegel op te roepen, wekt belangstelling. Al met al was het een leuke en geslaagde presentatie.

3. Verkoop

De veiling begin om 20:50u. Er zijn opnieuw behoorlijk wat schriftelijke biedingen op de 150 kavels. Het werd weer een vlotte en mooie veiling onder leiding van Cees Pulles, die om 21.20u afgerond was.

4. Rondvraag

Mw. C. Kraimaat had op de laatste ALV op haar tafeltje tien door haar gekochte enveloppen liggen, maar die waren er bij het einde van de ALV helaas niet meer. Wie die enveloppen per abuis meegenomen heeft, gelieve die aan haar terug te bezorgen.

Dhr. H. van Werkhoven heeft op de laatste Instuif een enveloppe met drie gekochte zegels erin verloren. Mocht iemand die enveloppe gevonden hebben, graag retourneren aan hem. Bij voorbaat dank.

Voorzitter P. Teurlings roept leden op om met hun verzameling mee te doen aan de Propaganda Tentoonstelling bij de viering van het 95-jarig bestaan van de vereniging. Daar gelden geen strenge eisen of beoordelingen voor. Aanmeldingsformulieren zijn bij hem verkrijgbaar. Volledigheidshalve meldt hij dat er – voor de zomervakantie nog drie verenigingsbijeenkomsten zullen zijn: de Instuif van 7 juni, de ALV van 26 juni en de Instuif op 5 juli. Op 28 augustus zal weer begonnen worden met een Wilde veiling.

Dhr. J. van Zijl vraagt of er al iets meer bekendgemaakt kan worden over het programma van de jubileumbijeenkomst op 14/15 november a.s.. Dat is nog niet mogelijk, maar er wordt hard aan gewerkt en de voorzitter sluit af met de oproep aan leden om zich te melden om een handje toe te steken bij deze jubileumviering.

5. Sluiting

De bijeenkomst wordt afgesloten rond 22:10u.

Han de Bruin, secretaris

EEN GEWOON STEMPEL OP EMISSIE 1869: RIJKSWAPEN

Bij de lezing door Marc Snoeren op 26 juni a.s.

In het midden van de 19e eeuw werd een nieuw type stempel ingevoerd. Verzamelaars kennen dit als het halfrond-francostempel, dat het meest bekend is op zegel van de eerste emissie 1852 Koning Willem III. Het eerste type dat werd ingevoerd bevatte de plaatsnaam waar het postkantoor gevestigd was, en verder een cijfer voor de dag en voor de maand. Met de invoering van de Postwet 1850 op 1 september 1850 werd een nieuw type ingevoerd, dat behalve de plaatsnaam en een cijfer voor de dag en de maand, ook het jaartal bevatte. Beide stempels waren uitgevoerd in het zogenaamde lettertype met schreven (volgens de NVPH-catalogus het Egyptisch lettertype). Omdat dit lettertype door de vette stempelinkt gevoelig was voor stof en vuil, waardoor de afdrucken slechter leesbaar werden, werden vanaf 1854 stempels gemaakt met een eenvoudiger, schreefloos lettertype (volgens de NVPH-catalogus het grotesk lettertype). Het halfrond-francostempel moest worden afgedrukt op alle post waarvan het port vooruitbetaald was. Vandaar ook het woordje 'FRANCO' in het stempel. Per 12 april 1861 werd het stempelpoel vervangen door het stempel FRANCO in omlijsting, beter bekend als het 'FRANCO-kastje' stempel. Het halfrond-francostempel mocht voortaan nog uitsluitend gebruikt worden voor drukwerk, waarvan het port altijd vooraf betaald moest worden. Drukwerk was goedkoper om te verzenden dan brieven.

Pas op 1 januari 1869 verscheen de emissie Rijkswapen: postzegels met een lage nominale waarde, speciaal bedoeld voor het frankeren van drukwerk. En gebruikten de postkantoren die het halfrond-francostempel nog hadden dit voor het afstempelen van die zegels. Hoewel de NVPH-catalogus editie 2025 op pagina 31 aangeeft: '**Afstempelingen** Normaal komen voor: halfrond-stempels (...)', komt een postzegel emissie Rijkswapen met het halfrond-francostempel niet zo heel vaak voor, met uitzondering van een of twee postkantoren.

Ik verzamel deze zegels van emissie Rijkswapen met halfrond-francostempels al zo'n 20 jaar, en heb bij bevriende verzamelaars die deze zegels ook verzamelen scans mogen maken voor mijn studie. In de presentatie laat ik een selectie zien van vaker voorkomende postkantoren tot heel zeldzame afdrucken.

SIC TRANSIT...

Ook in België zijn de POSTERJEN niet meer wat ze zijn geweest.

Gespot in Brugge door Rob Hoozeboom.

-o-o-o-

MEDEDELINGEN VAN HET SECRETARIAAT

De **volgende ledenavond** van de vereniging, een Wilde Veiling, is op donderdag 28 augustus a.s. om 20 uur in scc De Helftheuvel. Zaal 1 is om 19 uur open.

De **volgende postzegelinstuif/ruilbeurs** is op zaterdag 5 juli a.s. van 9.00 tot 12.30 uur in scc De Helftheuvel. U kunt niet-verkochte kavels van vorige verkopen alsnog kopen. En er is tevens aanbod van postzegels, poststukken en prentbriefkaarten.

De aanmeldingen van exposanten en handelaren lopen goed binnen voor **HERTOGPOST**, de tentoonstelling en beurs in de Maaspoort op 14 en 15 november a.s. ter gelegenheid van het 95-jarig jubileum van onze vereniging. Inschrijven is nog mogelijk tot 1 juli. Inschrijfformulieren kunt u vinden bij www.hertogpst-event.nl.

‘CARITAS ON STAMPS’

door Joep van Zijl

Na mijn presentatie over ‘Caritas op postzegels’ bij onze vereniging op 25 oktober 2018 werd in het kwartaalblad Diaconie & Parochie van het Landelijke Katholiek Diaconaal Beraad (vol 31, 4 dec 2018) een korte samenvatting van de lezing opgenomen.

In de aanloop naar het jubeljaar 2025 en het 75-jarig bestaan van Caritas Internationalis (dat is gezeteld in Rome en waarbij meer dan 160 landen zijn aangesloten) werd dit artikel in 2024 in het Nieuwsblad van Caritas Europa besproken.

In een link is het volledige artikel nu in een Engelse versie beschikbaar bij Caritas Europa (www.Caritas.eu/Caritas-on-stamps/) en eveneens bij Caritas Internationalis.

Ik ontving diverse reacties uit het Caritas netwerk. Vooral Caritas Polen toonde zich geïnteresseerd (in dat land verscheen nog in 2021 een Caritas postzegel). Veel vragen kreeg ik over het logo van Caritas, dat in alle landen ter wereld wordt gebruikt, zij het in diverse uitvoeringen en kleuren. Ook vragen over de Caritas Verenigingen van Vincentius en de band tussen Caritas enerzijds en de Caritas Verenigingen en de Lazaristen en Sisters of Charity anderzijds. In het artikel heb ik mij

in 2018 beperkt en Vincentius Verenigingen niet opgenomen. Ook werd mij gevraagd waarom in Nederland in 2009 de Caritas-zegel werd uitgebracht naar aanleiding van het 95-jarig bestaan van Mensen in Nood/Cordaid en waarom niet gewacht tot het 100-jarig bestaan (heb ik (nog) geen antwoord op gevonden bij PostNL).

Maatschappelijke vraagstukken verdwijnen in de moderne tijd steeds meer uit de gratie in de filatelie. En dat terwijl Caritas nog heel actueel is rond thema's als armoedebestrijding, humanitaire hulp na rampen en aan vluchtelingen, ontwikkelingssamenwerking, vrede en mensenrechten. Ook is Caritas actueel

inzake duurzame ontwikkeling, zeker na de publicatie in 2015 van de encycliek 'Laudato si' van paus Franciscus.

Een bijzonder verzamelgebied dus, zoals ook netwerken als Rode Kruis, Unicef en Amnesty International. Ook over de kerkelijke aspecten van Caritas bieden de postzegels een extra dimensie voor geïnteresseerden.

Naschrift: Door de recente benoeming van paus Leo XIV kreeg het bovenstaande nog een extra dimensie. Paus Leo XIII schreef in 1891 de encycliek 'Rerum Novarum' en was daarmee de grondlegger van het moderne katholiek sociaal denken. Bovendien was hij medeoprichter van de Caritas organisaties in Duitsland (1896) en Oostenrijk (1900). Daarmee was de benoeming van de nieuwe paus en zijn veel betekenende keuze voor de naam 'Leo XIV' voor mij een lichtpuntje in deze turbulente tijden.

-0-0-0-

RONDZENDDIENST IN DE WACHTSTAND

Nu Wim Rovers en Hans Langenberg, die jarenlang leiding hebben gegeven aan de rondzenddienst, de lier aan de wilgen hebben gehangen, komen de rondzendingen per 1 juli a.s. tot stilstand. Er is namelijk nog niet voorzien in hun opvolging. Wanneer de lopende rondzendingen deze maand zijn teruggekeerd bij de diverse sectiehoofden, komen er voorlopig geen nieuwe boekjes en dubbeltjesboeken in de roulatie.

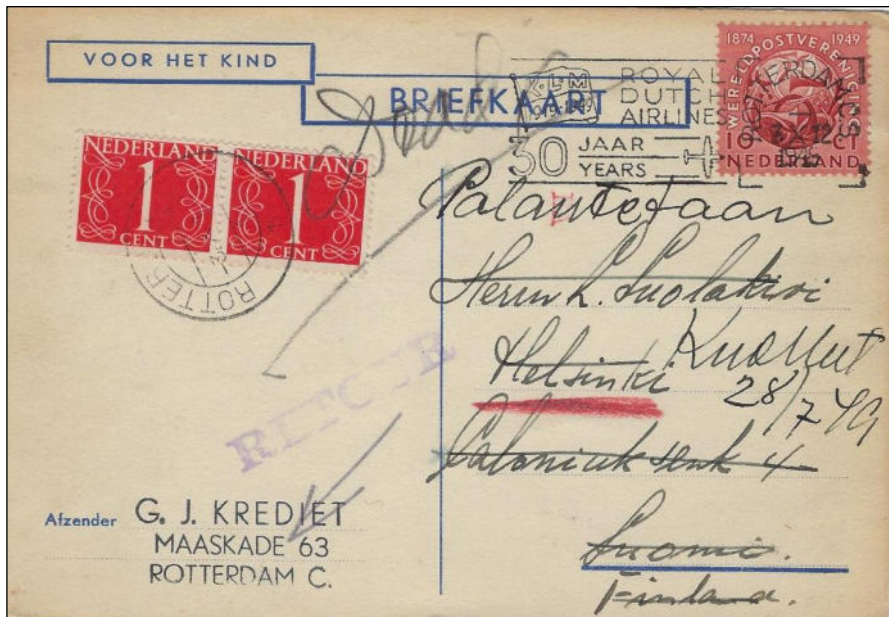
Intussen zoekt het bestuur driftig naar personen en middelen om deze afdeling weer op te starten. Maar daar moet u voorlopig even geduld voor oefenen.

We doen ons best u na de zomer weer, als gebruikelijk, van nieuwe rondzendingen te kunnen voorzien.

WAT ZOCHT GERRIT KREDIET IN HELSINKI?

door Huber van Werkhoven

Soms kom je een kaart tegen waarbij je meteen denkt: 'Daar zit beslist een verhaal in!' Deze briefkaart is er zo een.

Eigenlijk bedoeld om met een kinderzegel te worden gefrankeerd ('VOOR HET KIND'), ging de kaart van Rotterdam naar Finland. Toch aardig gefrankeerd voor het buitenlands briefkaarttarief van 12 cent met een postzegel van 10 cent t.g.v. 75 jaar Wereldpostvereniging en tweemaal de 1 cent Van Krimpen.

De zegel van 10 cent is ontwaard met het machinestempel t.g.v. 30 jaar KLM. Voor het links op de kaart geplakte paartje van 1 cent moest men op het postkantoor ook nog een handstempel gebruiken. Beide stempels zijn geplaatst op 3 oktober 1949.

De kaart kwam RETOUR (blauw stempel), geschreven 'Palautetaan' (Terug), en met potlood 'Dead', want de geadresseerde was 28/7/49 'Kuollut' (gestorven).

Laten we eerst eens kijken wie G.J. Krediet was, de afzender, die woonde aan de Maaskade op het Noordereiland, met uitzicht op het scheepvaartverkeer op de Nieuwe Maas. Dat uit te vinden viel niet mee. Eerst stuitte ik op Gerrit Jacobus Krediet, een huisarts die tijdens de oorlog in zijn woning te Wassenaar onderdak verleende aan Peter Tazelaar en Erik Hazelhoff Roelfzema. Dat

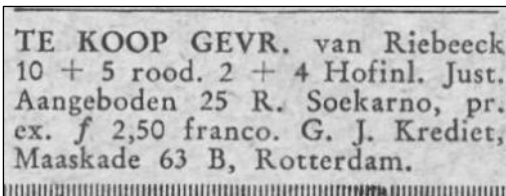
moest hij bekopen met 'Dachau', waar hij in 1945 overleed. Maar de kaart is geschreven ná de oorlog, in 1949.

Na lang zoeken vond ik mijn 'echte' Gerrit Jan Krediet ten slotte in het Rotterdam Stadsarchief op de woningkaart van het pand Maaskade 63b. Op dat adres heeft hij gewoond van maart 1949 tot december 1966.

Op de website www.oorlogsbronnen.nl is te lezen dat ook de Rotterdamse Gerrit Krediet niet ongeschonden de oorlog is doorgekomen. Bij de razzia van 10 november 1944 werd hij opgepakt, een dag na zijn 36^e verjaardag. Hij kwam terecht in Hameln, waar hij moest werken voor de Spoorwegen. Daar werd regelmatig gebombardeerd door de geallieerden. Zijn huisbaas omschreef hij later als 'een vuile schoff' en diens vrouw als 'een duivelin'.

Na de Duitse capitulatie wilde Krediet meteen terug naar zijn gezin en hij besloot lopend naar Nederland te gaan. Teruggekeerd kon hij weer aan de slag in zijn oude betrekking als elektricien bij het Gemeentelijk Energiebedrijf. Zijn gezin telde uiteindelijk acht kinderen. Een van zijn zonen omschreef zijn vader als 'een eenvoudige Rotterdammer', die thuis het harmonium bespeelde en een distributieradio had waarmee hij zijn gezin de liefde voor orgelmuziek probeerde bij te brengen. In 1984 is hij te Rotterdam overleden na een langdurig ziekbed.

Maar G.J. Krediet was ook filatelist. Hij verzamelde althans postzegels, zoals blijkt uit een kleine annonce die hij plaatste in het Maandblad Philatelie van

TE KOOP GEVR. van Riebeeck
10 + 5 rood. 2 + 4 Hofinl. Just.
Aangeboden 25 R. Soekarno, pr.
ex. f 2,50 franco. G. J. Krediet,
Maaskade 63 B, Rotterdam.

november 1952. René Hillesum, die mij als Finlandexpert heeft geholpen bij het hieronder staande Finse deel van dit verhaal, wist deze annonce naar boven te brengen.

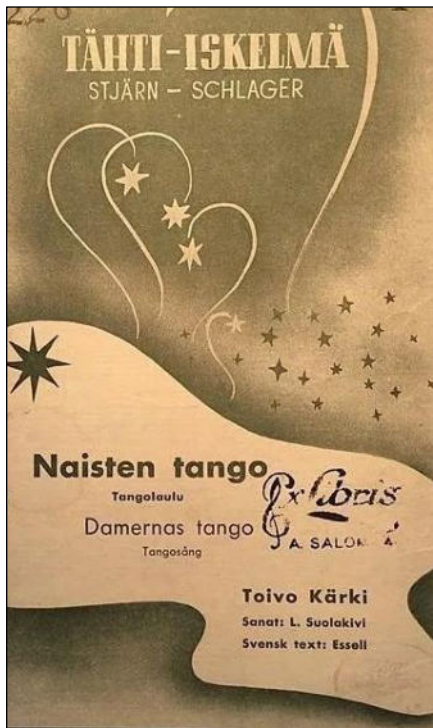
In enigszins gebrekkig Duits (een overblijfsel ongetwijfeld van zijn gedwongen verblijf in dat land) schreef Gerrit Krediet zijn kaart aan L. Suolakivi. Hij had tot nu toe niets vernomen op zijn schrijven van 25 januari '49 en hoopte op een spoedig antwoord op zijn brief. Onderaan is de tekst bijgeschreven: 'L.Suolakivi ist den 28/7/49 gestorben.' En de kaart ging retour naar Rotterdam.

René Hillesum heeft getracht informatie te vinden over L. Suolakivi. Op het adres op de briefkaart, Caloniuksenkatu 4 in Helsinki, was (en is nog steeds) een muziekproducent gevestigd. Verder ontdekte René dat de naam L.Suolakivi werd gebruikt als schuilnaam voor drie tekstdichters van Finse muziek. Helena Eeva was de bekendste van de drie. Mysterieus!

Åbo, 1-10-45

Sehr geehrte Herr,
 Ich habe bis heute kein Nachriehl. von
 Ihnen bekommen auf meine Schreiben vom
 25/1-'45 Ich hoffe das Sie mir bald Ant-
 worte auf diese Brief.
 In abwartung
 Inzwisch
 mit freundlichen
 Grüßen
 L. Suolakivi ist den 28/7/49 gestorben

Later kwam René de afbeelding van een grafsteen tegen. Onder deze steen was Lauri Suolakivi begraven, samen met zijn later overleden vrouw en twee kinderen. En de sterfdatum op de grafsteen, 28.7.1949, komt inderdaad overeen met de op de briefkaart genoemde datum.

Het zal niet meevallen alle verbanden tussen Lauri Suolakivi, de drie schuilnamen en het adres van het muziekproductiebureau vast te stellen.

Ik neem aan dat 'organist' Gerrit Krediet contact zoekt met producent Lauri Suolakivi op muzikaal terrein, en niet i.v.m. een eventuele verzameling Finse postzegels.

Hoewel: de muziekgaven van de gelijknamige tekstdichters bewogen zich minder op het terrein van de kerkmuziek dan op dat van de dansmuziek en de tango.....

Bron van de afbeelding:
<https://kane.fi/fi/nuotit/226012-naisten-tango-toivo-karki-sanat-l-suolakivi-nuottivihko.html>

VREDESPALEIS

door Han de Bruin

Op 18 mei jl. maakte ik samen met wat anderen een kleine rondwandeling door Den Haag. Die wandeling begon en eindigde op het Malieveld. Onderweg kwam ik langs het Vredespaleis en het Binnenhof. Het Vredespaleis is een prachtig gebouw gelegen in een fraai park met een groot hek er omheen. Het silhouet van het Vredespaleis herkende ik direct van de 'Cour Internationale de Justice' zegels. Het Gerechtshof geeft sinds 1934 eigen (dienst-)postzegels uit, die worden gebruikt voor de correspondentie van het Hof. Oorspronkelijk waren dat Nederlandse postzegels met een opdruk 'Cour permanente de Justice internationale', later 'Cour Internationale de Justice'. Vanaf 1950 geeft het Hof zegels uit met een eigen ontwerp, vaak met een afbeelding van het Vredespaleis¹.

Maar waarom heet dat gebouw eigenlijk het Vredespaleis?

Daarvoor moeten we even terug in de tijd. In 1899 vond in Den Haag de Eerste Vredesconferentie plaats. Deze conferentie werd op initiatief van tsaar Nicolaas II gehouden met als doel de voortschrijdende wapenwedloop (toen al!) tegen te gaan. In totaal 26 landen namen aan deze conferentie deel. Koningin Wilhelmina had voor deze conferentie haar paleis Huis ten Bosch beschikbaar gesteld en was erevoorzitter.

Tijdens die Conferentie werd het Permanent Hof van Arbitrage opgericht om geschillen tussen staten op te lossen. Dat nieuwe Hof moest natuurlijk wel ergens zetelen. Daarom werd de Schotse - in Amerika rijk geworden - staalmagnaat en weldoener Andrew Carnegie (1835-1919 ; o.a. naamgever van de Carnegie Hall in New York) benaderd om die huisvesting te bekostigen. Carnegie wilde aanvankelijk alleen een financiële bijdrage leveren voor het oprichten van de grootste bibliotheek op het gebied van internationaal recht en

¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Internationaal_Gerechtshof#Eigen_postzegels

vrede, maar kon uiteindelijk worden overgehaald om 1½ miljoen dollar beschikbaar te stellen voor de bouw van een 'vredestempel', waarin behalve de bibliotheek óók het Hof van Arbitrage gehuisvest kon worden.

Om dit gebouw te realiseren, werd in 1903 de Carnegie Stichting opgericht met als doel: het bouwen, inrichten en onderhouden van een rechtsgebouw en een boekerij ten behoeve van het Permanent Hof van Arbitrage.

Voor het ontwerp van deze 'vredestempel' werd een internationale prijsvraag uitgeschreven. De winnaar werd de Franse architect Louis Marie Cordonnier uit Lille. Deze Cordonnier had in 1885 in Nederland al een keer een eerste prijs gewonnen, namelijk voor een ontwerp van de nieuwe Koopmansbeurs in Amsterdam. Dat ontwerp is vanwege de kosten niet uitgevoerd.

Enige jaren later is wel een ander ontwerp (van de Nederlandse architect Berlage) voor een nieuwe Beurs uitgevoerd. Dat gebouw is bekend geworden onder de naam Beurs van Berlage². Het feit dat Berlage in 1885 jurylid was van de oorspronkelijke prijsvraag, zal daar vast iets mee van doen hebben gehad. Voor het Vredespaleis bleef men echter bij het ontwerp van de architect Cordonnier. Hier vormde het budget ook geen probleem. En als goed zakenman betaamt, maakte Cordonnier ook reclame voor zichzelf met de uitverkiezing van zijn ontwerp.

Voorbedrukte bedankkaart van de architect L.M. Cordonnier, in 1906 lokaal in Lille verzonden.

©oll. H. de Bruin

² https://nl.m.wikipedia.org/wiki/Beurs_van_Berlage

In 1907 vond in Den Haag de Tweede Vredesconferentie plaats. Toen werd de eerste steen gelegd voor de bouw van het Vredespaleis. Het Vredespaleis (*The Carnegie Peace Conference Building*) werd zes jaar later, op 28 augustus 1913, geopend. Op een filmpje over de opening is de ontvangst van diverse hoogwaardigheidsbekleders, Koningin-moeder Emma, Koningin Wilhelmina, Prins Hendrik en ook Andrew Carnegie te zien³.

Het was de bedoeling dat geschillen tussen staten via een onafhankelijk rechterlijk college zouden worden beslecht. Dat is ook gebeurd. Maar helaas brak nog geen jaar na de opening van het Vredespaleis de Eerste Wereldoorlog uit, nadat op 28 juni 1914 aartshertog Franz Ferdinand van Oostenrijk en zijn vrouw Sophie in Sarajewo waren vermoord.

De uitbraak van de Eerste Wereldoorlog en de onwil van staten om conflicten aan een onafhankelijk gerechtelijk college in het Vredespaleis voor te leggen, leidde destijds ook tot cynische reacties over de mogelijkheden en rol van (de rechterlijke colleges in) het Vredespaleis.

©oll H. de Bruin

Ondanks de Eerste en Tweede Wereldoorlog (het Vredespaleis had tijdens de Tweede Wereldoorlog de status van neutraal gebied⁴) heeft het Vredespaleis tot op heden een nuttige functie kunnen behouden.

³ <https://www.vredespaleis.nl/vredespaleis/geschiedenis/openingsfilm/>

⁴ <https://www.vredespaleis.nl/vredespaleis/geschiedenis/het-vredespaleis-en-de-tweede-wereldoorlog/>

De gemeente Den Haag heeft zich er in de loop der jaren sterk voor gemaakt om stad van vrede en recht te zijn. Dit is aardig gelukt door allerlei internationale (gerechtelijke) instanties (bijvoorbeeld het Joegoslaviëtribunaal) en non-gouvernementele organisaties (bijvoorbeeld Unicef en het Rode Kruis) op het gebied van vrede en recht te huisvesten.

In het Vredespaleis zelf zijn tegenwoordig het Permanente Hof van Arbitrage, het Internationaal Gerechtshof van de Verenigde Naties (ICJ) en de Haagse Academie voor Internationaal Recht gehuisvest. Het ICJ bestaat uit 15 rechters die worden gekozen door de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad. Het Hof behandelt een geschil op verzoek van een of meer staten, voor zover de betrokken staten zijn jurisdictie in de betreffende zaak hebben geaccepteerd. De uitspraken zijn op grond van artikel 94 van het Handvest van de Verenigde Naties bindend voor iedere staat die partij is in de zaak. Het Hof geeft op verzoek van bepaalde internationale organisaties ook niet-bindende opinies over rechtszaken⁵.

Het Internationaal Gerechtshof van de Verenigde Naties (ICJ) staat momenteel in de schijnwerpers. Een zeer actueel voorbeeld is het advies dat het Internationaal Gerechtshof (ICJ) op 19 juli 2024 uitbracht over de juridische gevolgen van Israël's beleid en praktijken in de bezette Palestijnse Gebieden en de gevolgen van Israël's gedrag voor andere staten⁶. In dat advies werd onder andere geoordeeld dat de aanwezigheid van de staat Israël in de bezette Palestijnse gebieden onrechtmatig is, die aanwezigheid dient te beëindigen en dat de in die gebieden door kolonisten opgerichte nederzettingen ongedaan gemaakt moeten worden. Zo'n advies is niet-bindend. Maar het is wel richtinggevend en kan uiteindelijk – op termijn - bijdragen aan een politieke oplossing.

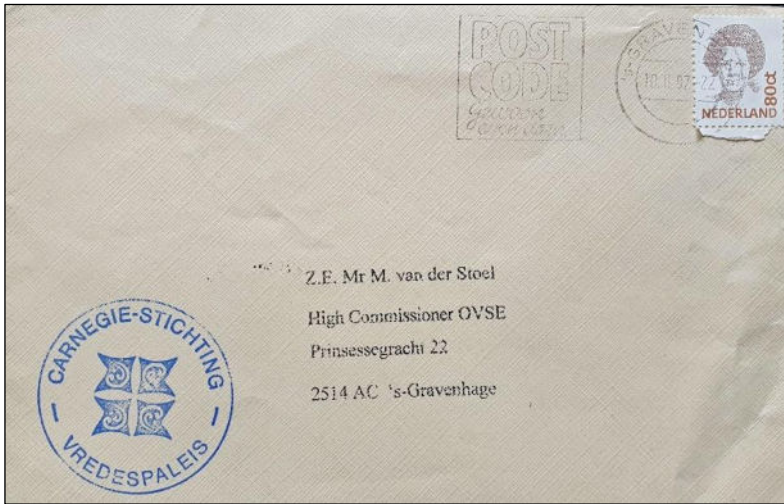
Dat neemt niet weg dat sommige staten dit soort adviezen aan hun laars lappen.

De Carnegie Stichting bestaat nog steeds en is de eigenaar en beheerder van het Vredespaleis.

Dat biedt in elk geval zekerheid dat de huisvesting van de verschillende rechterlijke instanties daar gewaarborgd is.

⁵ https://nl.wikipedia.org/wiki/Internationaal_Gerechtshof

⁶ <https://www.icj-cij.org/sites/default/files/case-related/186/186-20240719-adv-01-00-en.pdf>

Envelop van 10.11.1997 van de Carnegie Stichting aan mr Max van der Stoel⁷ ©oll. H. de Bruin

Dit is niet altijd genoeg: In Den Haag is ook het in 2002 opgerichte Internationaal Strafhof (ICC) gevestigd. Dit is een permanent hof voor het vervolgen van personen die verdacht worden van genocide, misdaden tegen de menselijkheid of oorlogsmisdaden, zoals deze zijn omschreven in het Statuut van Rome⁸. Nadat het Internationaal Strafhof op 21 november 2024 arrestatiebevelen heeft uitgevaardigd tegen Benjamin Netanyahu en Yoav Gallant⁹, minister-president respectievelijk minister van defensie van de staat Israël, wegens misdaden tegen de menselijkheid in Gaza, heeft president Trump - niet gehinderd door het feit dat ook de Verenigde Staten het Statuut van Rome heeft ondertekend – het functioneren van het Internationaal Strafhof feitelijk lamgelegd door (te dreigen om) sancties op te leggen aan instanties en personen die medewerking aan het Internationaal Strafhof verlenen. Zo zijn op 6 juni jl. nog vier rechters van dit Strafhof door de V.S. op de sanctielijst gezet.

N.B. Op 18 mei jl. wandelden we ook langs het Binnenhof. De bedoeling was om daar ook wat mensen in beweging te krijgen. Ik constateer dat het kabinet in elk geval nu is afgetreden. Op 15 juni a.s. staat weer een nieuwe wandeling gepland. Ik ben dan zelf verhinderd, maar ik wel ben benieuwd of die tweede zondagse wandeling in Den Haag effect zal hebben, en zo ja welk..

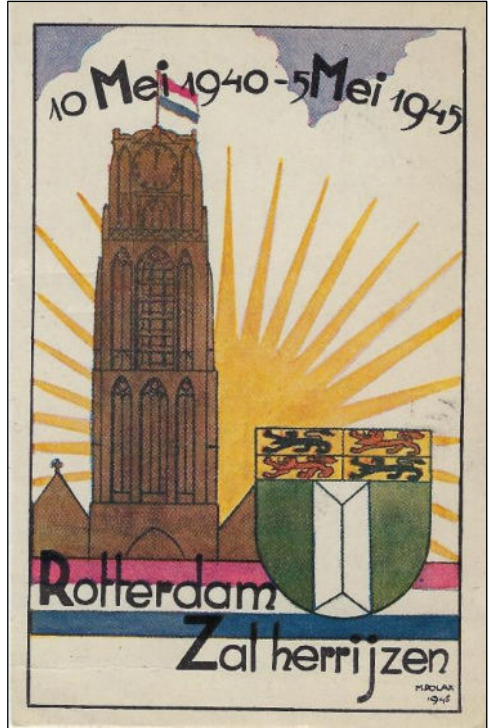
⁷ https://nl.wikipedia.org/wiki/Max_van_der_Stoel

⁸ https://nl.wikipedia.org/wiki/Internationaal_Strafhof

⁹ <https://www.icc-cpi.int/news/situation-state-palestine-icc-pre-trial-chamber-i-rejects-state-israels-challenges>

MEI 2025 NEDERLAND 80 JAAR VRIJ

Deze prentbriefkaart werd in 1945 in Rotterdam verspreid. Energie en daadkracht stralen je tegemoet. Meteen na het bombardement van Rotterdam in mei 1940 begon men op het stadhuis al met plannen voor wederopbouw van de stad. Vooruitlopend op de nederlaag en het vertrek van de Duitsers.

De Laurenskerk en omgeving in het centrum van Rotterdam in 1945.

De Laurenskerk en omgeving vandaag.

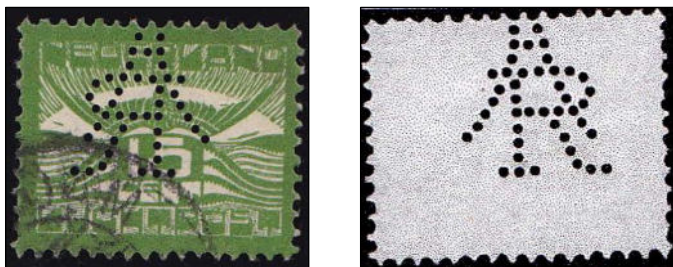

De achterzijde van de prentbriefkaart is trouwens filatelistisch wel interessant. Ze werd in 1952 verstuurd via de postagent aan boord van de J. van Oldenbarnevelt, gefrankeerd volgens het drukwerkvertarief buitenland van 4 cent. Waar ook ter wereld kon post vanaf een Nederlands schip met Nederlandse zegels en Nederlandse tarieven worden gepost. Daarom zijn de gestempelde T(axe) en geschreven 'Beport op Spl' (Schiphol) terecht doorgehaald.

H.v.W.

DE AR-PERFIN, EEN PERFIN MET VERRASSINGEN

door Hans Kremer

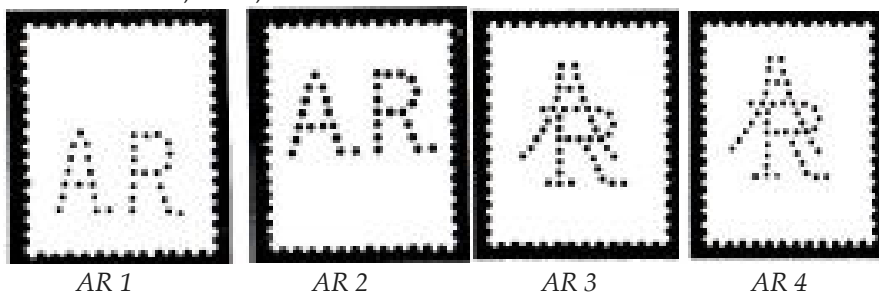

Voor- en achterkant van een AR perfin op luchtpostzegel NVPH LP2.

Alhoewel ik geen Nederlandse perfins verzamel, trekt zo'n geperforeerde postzegel af en toe toch mijn aandacht. Dat was ook het geval met de AR-perfin. Het was het ontwerp van de perfin dat mijn interesse wekte. Ik vind het gewoon een fraai ontwerp.

Als je eenmaal geïnteresseerd bent, wil je natuurlijk weten welk bedrijf erachter zit. Om die vraag op te lossen, raadpleeg je de gezaghebbende Nederlandse publicatie van Jan Verhoeven *Catalogus van de perfins van Nederland en OG*.

Daar zul je ontdekken dat er eigenlijk vier AR-perfins zijn, respectievelijk vermeld als AR 1, AR 2, AR 3 en AR 4.

AR 1 en AR 2 verwijzen naar perfins die A. Rogmans (grossier in goud- en zilverwerken) gebruikte in Amsterdam en Rotterdam; AR 1 van 1908-1921, AR 2 van 1923-1942.

Als u bij AR 3 of AR 4 niet weet met welke u te maken hebt, kijk dan naar de onderkant van de R van de perfin. Bij AR3 zijn de drie horizontale gaten licht gebogen, terwijl ze bij AR 4 in een rechte lijn liggen.

Verhoeven noteert dat AR 3 bekend is op onder meer postzegel LP2, maar AR 4 niet. We hebben hier dus duidelijk te maken met een type AR 3 perfin.

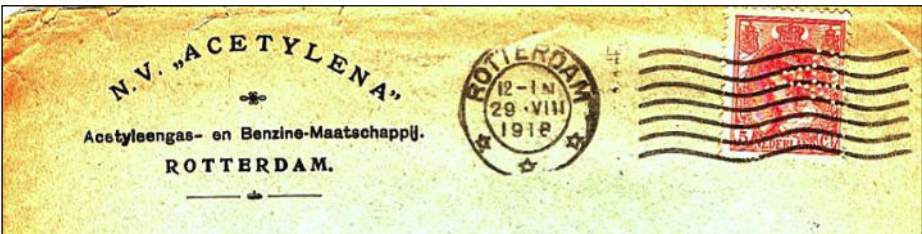
AR 3 werd uitsluitend in Rotterdam gebruikt door N.V. 'Acetylena', van 1912-1927, terwijl AR 4 van 1924-1933 werd gebruikt door de vestigingen van Acetylena in Amsterdam, Arnhem, Deventer, 's-Gravenhage, Groningen, Heerlen, 's-Hertogenbosch, Utrecht en Venlo.

Wat voor een bedrijf was Acetylena? Men hoeft maar naar een kranten advertentie uit 1916 te kijken om te zien dat Acetylena een Acetylene- en Benzine-Maatschappij was.

NRC 27 mei 1916.

Ook een brief uit 1918 (met dank aan Jan Verhoeven) bevestigt dit, hoewel de AR perfin slechts gedeeltelijk de postzegel perforeerde. Omdat het een brief uit 1918 betreft, moet het hier een AR 3 perfin zijn omdat AR 4 pas sinds 1923 werd gebruikt.

Gedeeltelijke AR 3 perfin op de Acetylena brief uit 1918.

In 1925 werd de naam Acetylena echter gewijzigd in Bataafsche Import Maatschappij (BIM). De advertentie op de volgende pagina wijst ook op de relatie met Koninklijke Shell.

DE N. V. „ACETYLENA” Verkoopkantoor van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot Exploitatie van „Pétroleumbronnen in Nederlandsch Indië deelt hierbij mede, dat met ingang van 1 October haar naam veranderd is in:

BATAAFSCHE IMPORT MAATSCHAPPIJ

VERKOOPKANTOOR VAN „KONINKLIJKE SHELL” PRODUCTEN

Haar Hoofdkantoor en haar Bijkantoor voor den Haag zijn verplaatst van Bezuidenhout 73 en Koninginnegracht 15 naar de CAREL VAN BYLANDTLAAN 16 te 's-Gravenhage, Tel. 17530*, Telegramadres: „KONSHELL HAAG”. B5718-60

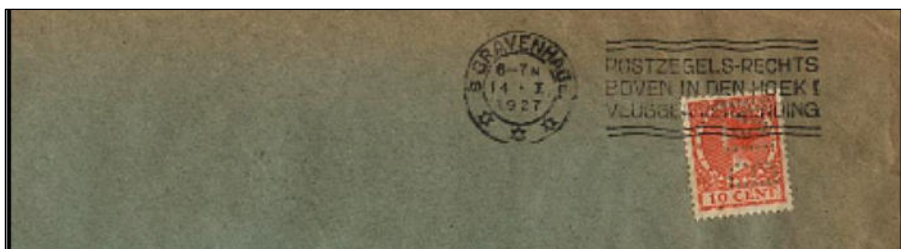
Het Vaderland 2 oktober 1925.

BIM was een verkoopkantoor van Shell-producten. BIM had zijn eigen perfin.

Hoewel de naamswijziging in 1925 plaatsvond, is er geen BIM-perfin bekend van vóór 1927.

De BIM perfin werd namelijk gebruikt van 1927-1935

BIM perfin.

BATAAFSCHE IMPORT MIJ.
CAREL VAN BYLANDTLAAN 16.
'S-GRAVENHAGE.

Voor- en achterkant van een BIM envelop.

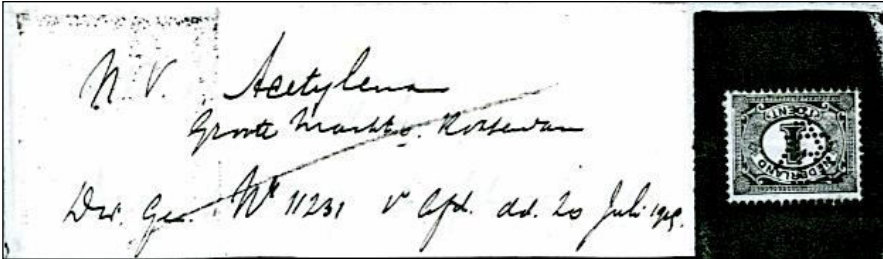
Bim perfin 1927.

Ik dacht dat mijn onderzoek naar de AR-perfin hier was geëindigd, maar ik besloot te kijken of iemand van de Nederlandse Perfinclub iets meer had geschreven over de AR- en/of BIM-perfin. En jawel, er was een artikel van Ir. Ruud Hammink, in Perfinpost nr. 25, mei 1993.

De heer Hammink zinspeelt in dat artikel op het bestaan van een lijst van perfins die door het Rotterdamse postkantoor waren goedgekeurd; vandaar de latere naam 'Rotterdamsche lijst'. Hij vergeleek deze lijst met de lijst van

Rotterdamse perfins die hij kende en hij ontdekte een flink aantal omissies. Hij concludeerde dat niet iedereen de moeite had genomen om deze goedkeuring te vragen. Op zijn lijst van ontbrekende perfins stond o.a de perfin AR 3. Achteraf bleek de Acetylena AR 3 perfin wel degelijk in deze lijst te staan. Waarschijnlijk doelde Hammink op AR 4 (die pas in 1923 uitkwam) die inderdaad niet in de Rotterdamsche lijst stond.

Aangezien het verschil tussen AR 3 en AR 4 minimaal is werden die oorspronkelijk waarschijnlijk als één perfin beschouwd.

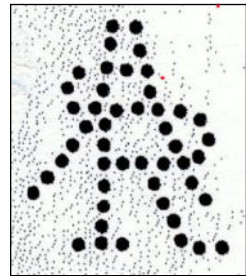

AR 3 perfin in de Rotterdamsche lijst, gedateerd 20 juli 1919.

Wederom dacht ik dat ik alles had opgegraven wat er te weten viel over deze perfin, maar Jan Verhoeven verraste me opnieuw. Hij had een ongebruikelijk AR 4 patroon gezien in een veiling van de Nederlandse Perfinclub.

Jan maakte er een scan van en u zult de twee extra gaten in het noordwestelijke deel van de perfin opmerken. Jan schreef: 'Het is nog steeds een raadsel hoe deze gaten zijn ontstaan. Vervalsing wordt niet uitgesloten.'

Wat voor mij begon als een simpele fraaie perfin, bleek uiteindelijk de bron te zijn van enkele verrassingen.

Ongebruikelijk AR patroon met twee extra gaten.

Referenties:

H.J. Pot, *Firmaperforaties; Filatelie Informatief* 3020, 1987.

Ir. Ruud Hammink, *Perfinpost* nr. 25, mei 1993

Jan Verhoeven, *Catalogus van de perfins van Nederland en OG*, 1e druk, 1991

Jan Verhoeven, *Persoonlijke correspondentie*, 2010

Nico van der Lee, <https://www.perfinclubnederland.nl/wp-content/uploads/2022/03/De-Rotterdamse-Lijst.pdf>

DE BERGSCH E MAAS (3)

De bruggen

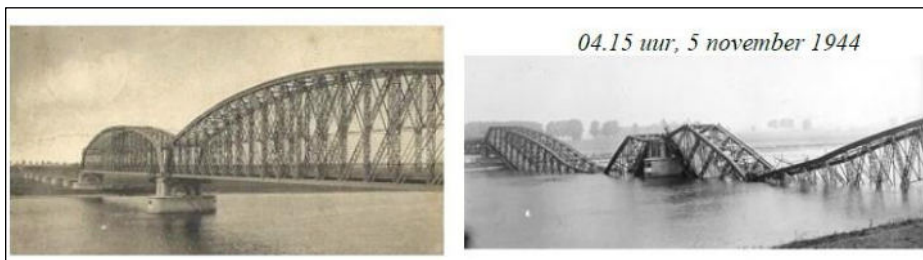
door Henk van de Laak

Brug Heusden.

Voor Heusden had de aanleg van de Bergsche Maas o.a. tot gevolg, dat het stadje door de nieuwe rivier werd gescheiden van het nabijgelegen Aalburg en het Land van Altena. Als oplossing dacht het Rijk eerst aan een rijksveer, maar men was beducht voor een isolement van het Land van Altena. Het Tweede Kamerlid H. Seret, afgevaardigde van het district Gorinchem, hield op 22 december 1885 dan ook een pleidooi voor een brug. Hij kreeg voldoende steun en een begrotingswijziging moest volgen.

Deze Heusdensche brug kwam 300 meter stroomafwaarts te liggen van de monding van het Heusdensch Kanaal in de Bergsche Maas, zodat de schepen die het kanaal verlieten, voldoende manoeuvreerruimte zouden hebben. De brug had een houten brugdek en was tevens ingericht voor tramverkeer. Negen vaste overspanningen van ruim 43 m. vormden de bovenbouw van de brug. Na voltooiing in 1899 zou het nog zes jaar duren voordat de brug in gebruik kon worden genomen, in verband met een nog te graven dijk. Op 1 maart 1904 werd de brug voor het verkeer opengesteld.

In de nadagen van de Tweede Wereldoorlog was de Bergsche Maas de grens tussen bevrijd en bezet Nederland. Zuid-Nederland werd begin november 1944 bevrijd van de Duitse overheersing, maar de geallieerde opmars kwam bij de Bergsche Maas tot stilstand. De bevrijding van Noord-Nederland volgde in mei 1945. In de tussenliggende periode zijn er rond de Bergsche Maas veel verwoestingen aangericht.

Op 11 mei 1940 was de Heusdense brug (net als de brug over het Heusdens kanaal) opgeblazen. Het herstel duurde tot eind maart 1941. Maar in 1944 was het weer raak. Duitse *Sprengcommando's* brachten om kwart over vier in de ochtend van 5 november hun springladingen tot ontploffing. Het duurde tot 1946 voor de brug was hersteld.

In 1971 droeg het Rijk de brug over aan de Provincie. En in 1987 begon Provinciale Waterstaat aan de bouw van een nieuwe betonnen tuibrug, die in 1989 in gebruik werd genomen. Bij een tuibrug is het brugdek opgehangen aan dikke kabels (tuien) die aan pylonen zijn bevestigd. De trekkracht in de tuien wordt via de pylonen afgevoerd naar de fundering. De brug heeft een totale lengte van 540 m, waarvan 300 m voor de aanbruggen op de noordoever. De oude brug, oorspronkelijk voor één gulden verkocht aan Suriname, is uiteindelijk in maart 1996 gesloopt.

Postzegel met de Heusdense brug uit het postzegelvelletje 80 jaar vrijheid in Brabant.

Op 17 november 2024 gaf PostNL het postzegelvelletje *80 jaar vrijheid in Brabant* uit. Op dezelfde datum in 1944 begon de geallieerde operatie Market Garden met het doel Nederland van de Duitse bezetting te bevrijden. Het postzegelvelletje toont in de linker kolom vijf afbeeldingen van de huidige bruggen, de vervangers van de toenmalige strategische bruggen, in Heusden, Hedel, Grave, Son en Veghel. De rechterkolom toont plattegronden van de

relevante landingsgebieden waar de parachutisten landden om de bruggen in te nemen. Rechts daarvan op de tabs de coördinaten van de landingsplaatsen.

Brug Keizersveer.

In de Franse Tijd, onder keizer Napoleon, werd tussen 1810 en 1812 de Rijksweg van Antwerpen via Brussel en Utrecht naar Amsterdam aangelegd. Deze weg kruiste diverse waterwegen, onder andere ook het Oude Maasje ten noorden van Raamsdonk. Vanaf 1812 werd hier t.b.v. het doorgaande verkeer een veerdienst onderhouden. Tot 1890 was dat een zogenaamde handkabelpont. Dit vaartuig werd door de veerlieden langs een kabel van de ene naar de andere oever getrokken. In de volksmond werd het veer al snel het Keizerspontveer of kortweg het Keizersveer genoemd, een naam die de locatie tot op de dag van vandaag heeft behouden.

De aanleg van de Bergsche Maas veranderde de situatie bij het Keizersveer drastisch. Waar voorheen een smal stroompje rustig kabbelde, stroomde nu een rivier van enkele honderden meters breed. Het veer werd aangepast aan die veranderde omstandigheden. Aan beide oevers werd een veerhaven aangelegd. Het grote materieel, de oude handkabelpont, werd in 1890 uit dienst genomen.

De vervanging bestond uit door twee kloeke raderstoomponten, de *Keizersveer 1* en de *Keizersveer 2*.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd een tijdelijke brug geslagen, vooral ten behoeve van het leger. Maar ook burgers maakten hier gebruik van. De stoompont lag enkele jaren werkeloos aan de kant. In 1918 werd de brug afgebroken en de veerdienst hervat. Maar niet voor lang.

Na het gemak van een vaste oeververbinding werd de veerpont steeds meer als achterhaald en hinderlijk gezien. Men klaagde over lange wachttijden, stremmingen door extreme weersomstandigheden als ijs, storm en hoog water, en over blootstelling aan weer en wind

Op 1 juli 1923 werd binnen Rijkswaterstaat het district Wegentechniek ingesteld, een van de eerste specialistische diensten. De taak van het nieuwe district was zowel de planning en uitvoering van nieuwe projecten, als de ontwikkeling van kennis op het gebied van materialen en van grote rivierkruisingen. Voor het ontwerp en de bouw van de vele rivierkruisingen werd in 1928 binnen het District Wegentechniek een apart Bruggenbureau opgericht. Deze dienst ontwierp de brug.

DIENST.

Departement van Waterstaat.

BRIEFKAART

den Heer J. H. Smelt

Technisch-Ambtenaar n. d.

Rijkswaterstaat

No. 824.

Rijkswaterstaat.
Centrale Dienst voor de Wegen
en de Bruggen.
Ingenieur Wegen- en Verkeersstatistiek.

Eindhoven

Stimulastraat 25 20092 '36

Portvrije dienstkaart van Rijkswaterstaat Centrale Dienst voor de Wegen en de Bruggen (volgnr. 824). Van 's-Gravenhage 29/7/1937 naar Eindhoven..

Hij bestond uit drie overspanningen van elk 90 meter lengte, die elders werden gebouwd. Bij laag water werden er pontons onder gevaren, waarna bij hoog water het brugdeel naar de bouwplaats werd gevaren. Daar werden de overspanningen op hun pijlers gezet. De totale kosten bedroegen 2,3 miljoen gulden. Op 31 oktober 1931 was de feestelijk opening door mr. P.J. Reymer, Minister van Waterstaat.

De oprit van de pont, op de achtergrond de nieuwe Keizersveerbrug.

Zomerpostzegel 1950 brugboog-herstel Keizersveer.

De brug is tijdens de Tweede Wereldoorlog meerdere malen opgeblazen. De eerste keer was op 13 mei 1940 door het Nederlandse leger. En opnieuw op 31 oktober 1944 door terugtrekkende Duitse troepen. Tijdens de periode dat de brug vernield was, werd de veerverbinding telkens voor korte tijd nieuw leven ingeblazen. Pas in 1948 was de brug hersteld.

Op 6 december 1968 is de A27 geopend als snelweg met twee rijbanen met twee rijstroken. De bestaande brug vormde door het toenemende gebruik al vrij snel een flessenhals waardoor files toenamen. Om deze reden zijn eind jaren zeventig de overspanningen vervangen door zes oude overspanningen van de eveneens vervangen Moerdijkbrug. Deze zes delen zijn koppels van drie delen naast elkaar geplaatst zodat voor beide richtingen brede rijbanen konden ontstaan. In februari 1977 is men begonnen aan de sloop van de karakteristieke, oude brug en op 1 december 1978 is de brug heropend.

De 'nieuwe' brug bij Keizersveer, gezien vanaf de zuidoever.

Tussen 2024 en 2031 zijn er flinke werkzaamheden aan de A27 tussen Houten en Hooipolder. In dit project worden ook drie stalen bruggen over de grote rivieren vervangen door betonnen bruggen die minder onderhoud nodig hebben en minder geluidsoverlast veroorzaken. Dit betreft de Hagesteinsebrug, de Merwedeburg en de Keizersveerbrug. Na de bouw van de drie nieuwe bruggen worden de oude bruggen gesloopt.

Bronnen:

BHIC (Brabants Historisch Informatie Centrum) 's-Hertogenbosch

Pieter Bosman, Nieuwsbrief Frankeerstempel.nl (2025-1)

Bongeaerts, M.C.E., De scheiding van Maas en Waal onder verlegging van de uitmonding der Maas naar den Amer Den Haag, 1909

Wiki Raamdonks Erfgoed

www.laakland.nl

POSTSTUK VAN DE MAAND

Retour afzender wegens verbroken verbindingen

Boskoop, 7 mei 1940. Brief met inhoud verstuurd naar Branford USA. Tarief tot 20 gram 12½ cent, luchtrecht 32½ cent per 5 gram. De brief werd retour gezonden wegens oorlogshandelingen in Europa. Op 10 mei 1940 vielen de Duitsers Nederland daadwerkelijk binnen. Provisorisch strookje. De inhoud van de brief wordt eveneens getoond. De schrijver verhaalt over de verzending van bomen etc. naar het buitenland, wrang genoeg met name naar Duitsland, en dat de betalingen goed binnenkomen.

D.v.d.L.

'ONGELDIGE' FRANKERINGEN (1)

door Adam van der Linden

Inleiding

Ongeldige frankeringen zijn van alle tijden. Meestal gebeurde dit uit onbekendheid met de geldigheidsduur van de frankering, soms met opzet om geld uit te sparen en.....soms bewust, door filatelisten.

De voorgeschreven methode van behandeling door de posteries van ongeldige frankeringen was: omlijning van de ongeldige frankering aangevuld met 'nullen'. En de frankeringen mochten niet met een stempel worden ontwaard. U gaat zien dat hier vaak tegen werd gezondigd.

De bedoeling van dit artikel is om het gebruik van zoveel mogelijk verschillende soorten van ongeldige frankeringen te laten zien en toe te lichten. Het 'einde geldigheid' van postzegels is een van de meest voorkomende redenen van een ongeldige frankering. De geldigheid van postzegels is heel verschillend per land. In sommige landen, bijvoorbeeld Frankrijk, blijven postzegels altijd geldig. Behalve wanneer er in onmin gevallen staatshoofden op worden afgebeeld. Een voorbeeld hiervan is generaal Pétain.

In Nederland bleven langlopende series vrij lang geldig. Voor zomer- en kinderseries en speciale uitgaves was de looptijd vrij kort, meestal slechts ruim een jaar. Een veel voorkomend gebruik na einde geldigheid is te zien bij de 'Nederlandse oorlogszegels' uit de tijd van de Duitse bezetting. Deze zijn tijdens de oorlog massaal gekocht, omdat men bijna niets nuttigs met geld kon doen. Na de oorlog werden ze opgebruikt, vaak te laat. Andere vaak voorkomende fouten: postzegels zijn gefrankeerd in een ander land dan waar ze zijn uitgegeven, of met uit postwaardestukken uitgeknipte waarden, enzovoort. U gaat het zien!

Ook is er plaats ingeruimd voor frankeringen die eerst ongeldig leken, maar na protest of controle toch geldig bleken.

Dat in de titel van het artikel 'ongeldige' tussen aanhalingstekens staat doet vermoeden dat het niet alleen over **strikt** ongeldige frankeringen gaat. Hierop wordt in een hoofdstuk uitgebreid teruggekomen.

Enkele noten:

- Te lage frankeringen met geldige postzegels worden in dit artikel niet behandeld.
- Ongeldige frankeringen die er bij de post doorheen zijn geglipt worden wel getoond en beschreven.
- Een aantal poststukken kunnen in meerdere rubrieken worden geplaatst. In dit geval wordt voor de meest relevante gekozen.
- Binnen een hoofdstuk worden de poststukken globaal op datumvolgorde getoond.

I GEBRUIKT NA EINDE GELDIGHEID

A Postzegels

Groningen, 23 november 1905. Drukwerk met bestemming Almelo.

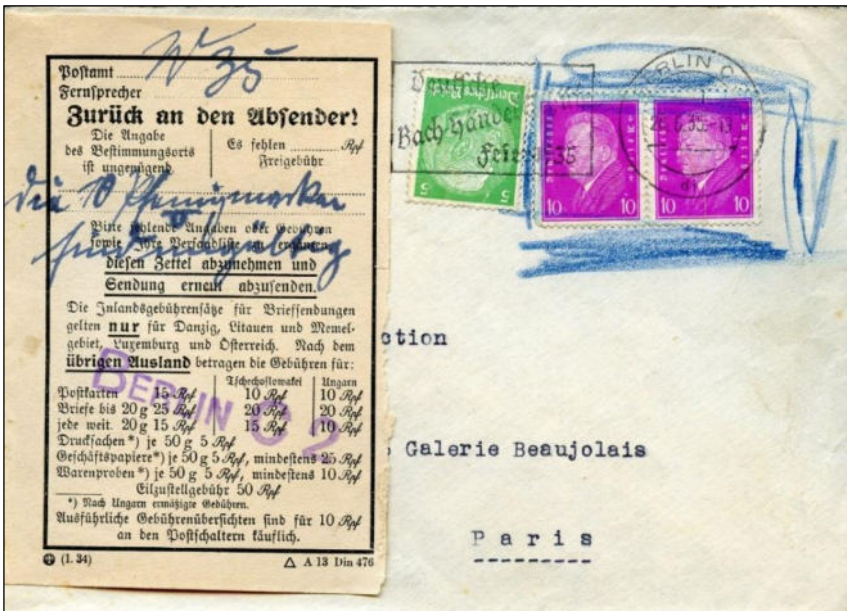
Tarief: drukwerk tot 50 gram of drukwerkkaart 1 cent. De geplakte postzegel van 1 cent had slechts een geldigheid tot 31-12-1899. Het verhoogd port bedroeg het dubbele van 1 cent, zie de geschreven '2', en de postzegels van 1½ cent en een ½ cent op de PTT-vensterenveloppe.

Dit stuk is correct behandeld: de ongeldige postzegel is omlijnd, een nul is geschreven en de postzegel is niet afgestempeld.

Hamburg, 21 december 1929. Brief met bestemming Rotterdam.

Tarief: brief tot 20 gram 15 pfennig. Gebruikt is een ongeldige postzegel (einde geldigheid 30-9-1923) van 40 pfennig uit 1922, de inflatieperiode. Aangezien op 1-12-1923 de nieuwe rente-pfennig overeenkwam met 10 miljard mark van voor de inflatie, was deze zegel ook voor de einde geldigheid in 1923 helemaal niets meer waard. Voor de beporting is van de 'verdubbelingsregel' van een brief gestuurd vanuit Nederland gebruik gemaakt: tweemaal 12½ ct. is 25 cent.

Berlin C2, 26 juni 1935. Brief met bestemming Paris, Frankrijk.

Tarief: brief tot 20 gram 25 pfennig. De twee postzegels van 10 pfennig waren slechts geldig tot en met 30-6-1934. In een poging de 'frankering' in eigen huis te houden is de brief naar de afzender teruggestuurd, voorzien van een multifunctioneel strookje met toelichting, (adres niet toereikend, frankering te laag). Dit kon overigens alleen wanneer de afzender bekend was. En brieven mochten hiervoor niet worden geopend!

Bij verdere verzending zonder meer zou het verhoogd port in Frankrijk zijn geïnd.

De afzender liet het hier verder bij, zodat het poststuk en het strookje bij elkaar bleven.

Rotterdam, 20 januari 1937. Brief met bestemming Münsingen, Duitsland.

Tarief: brief tot 20 gram 12½ cent. Einde geldigheid van de postzegel 31-12-1936 zodat de frankering nietig was.

Het tekort werd verdubbeld, wat in Duitsland 50 pfennig betekende door de verhouding Nederlandse gulden-Duitse mark.

Bandoeng, 6 februari 1937. LP-brief met bestemming Den Haag.

Tarief: brief tot 20 gram 12½ cent, luchtrecht 30 cent. De frankering was slechts geldig tot en met 31-12-1936.

Het portbedrag van 170 cts is in Nederlands-Indië aangegeven in goudcentimes: viermaal het bedrag van het tarief vanwege de verdubbeling van het tekort en de verhouding gulden-goudfrank.

In Nederland beport met het enkelvoudig tarief. De portberekening in deze periode ging normaal uit van verdubbeling van het tekort van het brieftarief en enkelvoudig port van het tekort aan luchtrecht.

Bronnen gebruikt bij de samenstelling van het artikel

Nederland, van een halve cent tot één gulden vijfenzeventig, Drs. L. Goldhoorn

Nederland, speciale catalogus NVPH

Nederland, catalogus postzegels op brief, Drs. H. Buitenkamp en E. Müller

België, Tarifs Postaux Internationaux 1892-1988, E. & M. Deneumostier

België, Tarifs Postaux Service Interne 1849-2002, E. & M. Deneumostier

Duitsland, Michel Briefe Katalog

Duitsland, Michel Postgebühren-Handbuch

Internet, vele facetten

Eigen onderzoek

-O-O-O-

VERKOPING DONDERDAG 26 JUNI 2025

Kavel	Omschrijving	Cat.	Kwal.	Cat. Prijs	Inzet €
6.001	Afrika Schaubek veel Engelse Koloniën		**/*/0		€ 30,00
6.002	Amerika Insteekboek		**/*/0		€ 3,00
6.003	Amerika Stockkaart Perfins 88 zegels		0		€ 7,00
6.004	Amerika Stockkaart 80 stuks precancels		0		€ 6,50
6.005	Antillen insteekboek 38 blokken		**		€ 7,00
6.006	Antillen Stockkaart grote hoeveelheid		**/*/0		€ 7,00
6.007	Baden/Hannover Stockkaart	Michel	0	€ 62,00	€ 5,00
6.008	Berlijn Album verzameling in albumvorm		0		€ 35,00
6.009	Berlijn EDB (1e dagbladen 1978 t/m 1981)		0		€ 2,50
6.010	Berlijn EDB (1e dagbladen 1982 t/m 1987)		0		€ 2,50
6.011	Berlijn Stockkaart zegels met telnummers	Michel	**		€ 4,00
6.012	BRD EDB (1e dagbladen 1977 t/m 1979)		0		€ 2,50
6.013	BRD EDB (1e dagbladen 1980 t/m 1981)		0		€ 2,50
6.014	BRD EDB (1e dagbladen 1982 t/m 1983)		0		€ 2,50
6.015	BRD EDB (1e dagbladen 1984 t/m 1985)		0		€ 2,50
6.016	BRD Rondzendboekje 3 stuks		**/*/0		€ 5,00
6.017	BRD / Berlijn Blokken- velletje en pz-boekjes		**/*/0		€ 8,00
6.018	Cameroen Stockkaart		**/*/0		€ 3,50
6.019	Canada/USA Stockkaart		**/*/0		€ 3,00
6.020	Cuba insteekboek		**/*/0		€ 10,00
6.021	DDR Mapje Blokken en velletjes		**/*/0		€ 7,00
6.022	Deutsches Reich Veldelen 869-872	Michel	**	€ 10,20	€ 2,00
6.023	Diverse Staten Stockkaart	Michel	0	€ 190,00	€ 10,00
6.024	Duitsland DP Album Plus Hoeken met voorafstempelingen		**/*/0		€ 10,00
6.025	Duitsland DP Album Plus Hoeken met voorafstempelingen		**/*/0		€ 10,00
6.026	Duitsland Insteekboek Doubletten		**/*/0		€ 7,50
6.027	Duitsland Ringband met België		**/*/0		€ 2,00
6.028	Duitsland Rondzendboekjes 2 stuks		**/*/0		€ 7,50
6.029	Engeland DAVO Album		**/*/0		€ 5,00
6.030	Engeland Snuffeldoos Queen Elisabeth II		0		€ 10,00
6.031	Engeland Snuffeldoos Queen Elisabeth II		0		€ 5,00
6.032	Engeland Snuffeldoos		**/*/0		€ 3,00
6.033	Engelse Koloniën Insteekboek		**/*/0		€ 5,00
6.034	Europa Archiefdoosje		**/*/0		€ 3,00
6.035	Europa Insteekboek Thema Europa		**/*/0		€ 20,00
6.036	Europa Insteekboek		**/*/0		€ 10,00
6.037	Europa ringband NL + Oostenrijk		**/*/0		€ 2,50
6.038	Europa Victoria Album Thema Europa		**/*/0		€ 15,00
6.039	Europese landen Victoria Album		**/*/0		€ 10,00
6.040	Filatelistisch Art. De postzegelverzamelaar		0	€ 22,50	€ 5,00

6.041	Filatelistisch Art. Fluor lampje		**/*0		€ 6,00
6.042	Filatelistisch Art. Insteekboek 64 Zwarte blz		0		€ 9,00
6.043	Filatelistisch Art. Insteekboek 3 stuks LEEG!		0		€ 2,50
6.044	Filatelistisch Art. Insteekboek 64 Zwarte blz		0		€ 8,00
6.045	Filatelistisch Art. Oude catalogi		0		€ 3,00
6.046	Filatelistisch Art. Safe Tandingsmeter		**/*0		€ 45,00
6.047	Filatelistisch Art. Safe Watermerkzoeker		**/*0		€ 30,00
6.048	Finland Insteekboek tussen 1984 en 1992		**		€ 7,50
6.049	Haiti / Rep. Dominica insteekboek		**/*0		€ 5,00
6.050	Hongarije/Roemenië Insteekboek		**/*0		€ 5,00
6.051	Indonesië Importa Album met West Irian		**/*0		€ 20,00
6.052	Indonesië Insteekboek Malaka		**/*		€ 5,00
6.053	Indonesië insteekboek		**/*0		€ 5,00
6.054	Joegoslavië Stockkaart		**/*0		€ 2,00
6.055	Macao Insteekboek 1997 met blokken		**		€ 10,00
6.056	Malasië Thema vlanders 63/70 73/79	Michel	**	€ 63,00	€ 6,50
6.057	Malaysië insteekboek		**/*0		€ 7,00
6.058	Mecklenburg Vorpommern Duits bezet geb.		**/*0		€ 10,00
6.059	Nederland enveloppen speciale stempels		0		€ 3,00
6.060	Nederland enveloppen speciale stempels		0		€ 3,00
6.061	Nederland enveloppen speciale stempels		0		€ 3,00
6.062	Nederland enveloppen speciale stempels		0		€ 3,00
6.063	Nederland DAVO Album o.a. Cour de Justice-, rol- en portzegels	NVPH	**/*0	ZHCW	€ 12,00
6.064	Nederland DAVO Jaren 1990 t/m 2001	NVPH	**	ZHCW	€ 12,00
6.065	Nederland DAVO Album Filafair zegels		**		€ 45,00
6.066	Nederland DAVO Album 1970-1987		**/*0		€ 5,00
6.067	Nederland DAVO Album		**/*0		€ 5,00
6.068	Nederland FDC Album Nrs. 300 t/m 447 niet beschreven	NVPH	0	HCW	€ 10,00
6.069	Nederland FDC Album Nummers tussen 76 en 299	NVPH	0	HCW	€ 15,00
6.070	Nederland Holland Album		**/*0		€ 7,00
6.071	Nederland Importa Album leeg!		**/*0		€ 2,00
6.072	Nederland Insteekboek		**/*0		€ 3,00
6.073	Nederland Fiscaalzegels ook Oostenrijk		0	HCW	€ 25,00
6.074	Nederland Insteekboek		**/*0		€ 3,00
6.075	Nederland Mapje Prestige boekje 10	NVPH	**	€ 30,00	€ 3,00
6.076	Nederland Mapje Legioen blok 402b	NVPH	**	€ 145,00	€ 25,00
6.077	Nederland Mapje Legioen blok 403b	NVPH	**	€ 110,00	€ 15,00
6.078	Nederland Mapje Postzegelboekje 9 D	NVPH	**	€ 115,00	€ 10,00
6.079	Nederland Mapje Postzegelboekjes diverse	NVPH	**	€ 57,50	€ 6,00
6.080	Nederland Mapje Postzegelboekjes diverse	NVPH	**	€ 40,00	€ 5,00
6.081	Nederland Mapje Postzegelboekjes diverse	NVPH	**	€ 23,00	€ 4,00
6.082	Nederland Mapje Postzegelboekjes diverse	NVPH	**	€ 45,00	€ 5,00

6.083	Nederland Prov.Vell. 1 Friesland V2065	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.084	Nederland Prov.Vell. 2 Drenthe V2066	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.085	Nederland Prov.Vell. 3 Noord-Holland V2067	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.086	Nederland Prov.Vell. 4 Gelderland V2068	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.087	Nederland Prov.Vell. 5 Noord-Brabant V2069	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.088	Nederland Prov.Vell. 6 Groningen V2070	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.089	Nederland Prov.Vell. 7 Zuid-Holland V2071	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.090	Nederland Prov.Vell. 8 Utrecht V2072	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.091	Nederland Prov.Vell. 9 Limburg V2073	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.092	Nederland Prov.Vell. 10 Overijssel V2074	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.093	Nederland Prov.Vell. 11 Zeeland V2075	NVPH	**	€ 12,00	€ 2,00
6.094	Nederland Prov.Vell. 12 Flevoland V2076	NVPH	**	€ 10,00	€ 2,00
6.095	NL 3 prestigeboekjes:Toon Hermans / André Rieu / WK 2010	NVPH	**		€ 5,00
6.096	NL 3 prestigeboekjes:Toon Hermans / André Rieu / WK 2010	NVPH	**		€ 5,00
6.097	Nederland Mapje 2 prestigeboekjes:Toon Hermans & WK 2010	NVPH	**/0		€ 2,50
6.098	Nederland mapje Rembrandt velletje uit prestige boekje	NVPH	**	€ 25,00	€ 4,00
6.099	Nederland Ringband vol met velletjes!	NVPH	**	HCW	€ 20,00
6.100	Nederland Snuffeldoos niet afgeweekt		0		€ 5,00
6.101	Nederland Snuffelzakken afgeweekt		**/*/0		€ 2,50
6.102	Nederland Veldelen Cour Just. D27 t/m D32	NVPH	0	€ 280,00	€ 6,00
6.103	Nordeutscher Postbezirk Stockkaart	Michel	0	€ 10,00	€ 2,00
6.104	Oberschlesien Albumblad Duits bezet gebied Freimarken Michel 1 t/m 20	Michel	**/*		€ 7,50
6.105	Oberschlesien Albumblad Duits bezet gebied		*/0		€ 6,00
6.106	Oekraïne -Duits bezet gebied Michel 1 t/m 20	Michel	**		€ 2,00
6.107	Oost-Europa Victoria Album met Oostenrijk		**/*/0		€ 5,00
6.108	Overzeese Gebieden Insteekboek		**/*/0		€ 4,50
6.109	Overzeese Gebieden met Nederland		**/*/0		€ 10,00
6.110	Portugal koloniën Insteekboek Doubletten		0		€ 15,00
6.111	Preussen Stockkaart 16-18-26	Michel	0	€ 61,00	€ 5,00
6.112	Rusland Stockkaart 1917 - 1922		**/*/0		€ 2,50
6.113	Sachsen Stockkaart 2-9-11-15-16	Michel	0	€ 150,00	€ 10,00
6.114	Samoa Albumbladen Duitse bezetting 1900		*		€ 4,00
6.115	Suid-West Afrika -Duits bezet gebied		*/0		€ 5,00
6.116	Togo - Duits bezet gebied		**/*/0		€ 4,50
6.117	Tsjechoslowakije en San Marino		**/*/0		€ 5,00
6.118	Tsjechoslowakije, Griekenland en Roemenië		**/*/0		€ 7,50
6.119	USA Insteekboek		**/*/0		€ 2,00
6.120	Wereld Album Beroemde Wereldburgers		**/*/0		€ 5,00
6.121	Wereld bruin Snuffeldoos correspondentie		0		€ 5,00

6.122	Wereld bruin Snuffeldoos correspondentie		0	€ 6,00
6.123	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 20,00
6.124	Wereld Insteekboek Thema vrouwen		**/*0	€ 5,00
6.125	Wereld Insteekboek Thema vrouwen		**/*0	€ 3,00
6.126	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 6,00
6.127	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 10,00
6.128	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 2,50
6.129	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 5,00
6.130	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 2,50
6.131	Wereld insteekboek		**/*0	€ 5,00
6.132	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 5,00
6.133	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 2,50
6.134	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 5,00
6.135	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 5,00
6.136	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 2,50
6.137	Wereld Insteekboek		**/*0	€ 3,00
6.138	Wereld Insteekboek thema schepen		**/*0	€ 10,00
6.139	Wereld Ringband Nederland in miniatuur		**/*0	€ 3,00
6.140	Wereld Schaubek Album		**/*0	€ 30,00
6.141	Wereld Schwaneberger Album		**/*0	€ 20,00
6.142	Wereld Maximumkaarten speciale stempels		0	€ 10,00
6.143	Wereld Snuffeldoos Uitzoeken!		0	€ 7,50
6.144	Wereld Snuffeldoos		**/*0	€ 10,00
6.145	Wereld Snuffeldoos		**/*0	€ 5,00
6.146	Wereld Snuffeldoos		**/*0	€ 5,00
6.147	Wereld Snuffeltas		**/*0	€ 3,00
6.148	Zweden Victoria Album		**/*0	€ 5,00
6.149	Zwitserland Insteekboek Willem Tell		**/*0	€ 3,00
6.150	Zwitserland Insteekboek met Portugal		**/*0	€ 10,00

Om nieuwe kavels in te leveren en voor uw schriftelijke koopopdracht
 Neemt u contact op met Peter Teurlings
 E-mailadres: veiling@hertogpost.nl

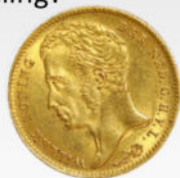
Rietdijk

A° 1919

Postzegel- en muntenveilingen

- Een betrouwbare taxatie van uw verzameling?
- Een hoge opbrengst via een internationale veiling?
- Een gedegen en correcte afwikkeling van uw levenswerk?

Laat **Rietdijk** uw partner zijn!

Postzegelveilingen In **april** en **november**.

Muntenveilingen in **juni** en **december**.

Wij zijn doorlopend op zoek naar **postzegels** en **munten**!

Voor **grote** inzendingen komen wij graag naar u toe!

Adres Noordeinde 41 (schuin t.o. paleis)
2514 GC 's-Gravenhage

Telefoon **070-364 79 57** (postzegelveiling)
070-364 78 31 (muntveiling)

Fax 070-363 28 93

Internet www.rietdijkveilingen.nl

E-mail info@rietdijkveilingen.nl

HERITAGE AUCTIONS EUROPE

Energieweg 7
3401 MD IJsselstein
Nederland
Telefoon: 030 6063944
Email: info@ha-europe.com
www.ha-europe.com

Hét veilinghuis voor al uw postzegels!

Uw collectie laten taxeren?

Heritage Auctions Europe is hét adres voor betrouwbare en realistische taxaties. Onze specialisten behoren tot de top in hun vakgebied en door jarenlange ervaring kunnen zij als geen ander de waarde van uw collectie bepalen.

Iedere **woensdag** taxeren wij gratis uw munten, bankbiljetten, penningen, onderscheidingen, postzegels en oude ansichtkaarten.

Iedere **donderdag** taxeren wij gratis uw overige waardevolle objecten. U bent op beide dagen zonder afspraak welkom van 10.00 tot 16.00.

Op de overige werkdagen kunt u ook bij ons terecht voor een gratis taxatie op afspraak. Neem in dit geval contact met ons op om een afspraak te maken.

Uw collectie laten veilen?

Als 's werelds grootste veilinghuis op het gebied van filatelie, numismatiek en andere verzamelobjecten zijn wij doorlopend op zoek naar inzendingen voor onze veilingen in Nederland, de Verenigde Staten en Hong Kong. Onze bidders/Leden (ruim 1,4 miljoen!) zorgen gegarandeerd en aantoonbaar voor de hoogste opbrengst.

Voor meer informatie of een afspraak voor een vrijblijvende taxatie kunt u contact met ons opnemen per telefoon of email.

Bieden op een veiling?

Een overzicht van de veilingen in IJsselstein vindt u op www.ha-europe.com. Na registratie kunt u online vooraf bieden en deelnemen aan de live-veilingen. De kavels staan ongeveer drie weken voorafgaand aan de veiling online. De week voor de veiling kunt u gebruik maken van onze kijkdagen in IJsselstein. Kijk ook op www.ha.com voor veilingen in de Verenigde Staten en Hong Kong.

